

תוספתא	משנה
<p style="text-align: center;">תוספתא פרק א</p> <p style="text-align: center;">הלכה א</p> <p>המביא גט בספינה כמביא מחוצה לארץ צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם מעבר הירדן כמביא מארץ ישראל ואין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם</p> <p>המביא גט ממדינת הים אין יכול לומר בפני נכתב בפני נחתם¹⁴⁷ אם יכול לקיימו בחותמיו כשר ואם לאו פסול הוא אומ' לא אמרו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם לא להחמיר אלא להקל עליו המביא גט ממדינת הים ולא נכתב בפניו ולא נחתם בפניו הרי זה מחזירו למקומו ועושה לו בית דין ומקיימו בחותמיו ומביאו ואומר שלוח בית דין אני בארץ ישראל שליח עושה שליח</p> <p>רבן שמעון בן גמליאל או' אין שליח עושה שליח בגיטין בראשונה היו אומ' ממדינה למדינה חזרו לומר משכונה לשכונה</p> <p>רבן שמעון בן גמליאל אומ' אף מהגמוניא להגמוניא</p> <p style="text-align: center;">הלכה ב</p> <p>חומר במדינת הים שאין בארץ ישראל ובארץ ישראל שאין במדינת הים שהמביא גט ממדינת הים צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אם יש עליו עוררין יתקיים בחותמיו</p> <p style="text-align: center;">הלכה ג</p> <p>המביא גט מארץ ישראל אין יכול שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אם יש עליו עדים מתקיים בחותמיו כיצד אמרו יתקיים בחותמיו עדים שאמרו כתב ידינו זה כשר כתב ידינו זה ואין אנו מכירין לא את האיש ולא את האשה כשר אין כתב ידינו זה אבל אחרים מעידין בהן שהוא כתב ידן או שהיה כתב ידן יוצא ממקום אחר כשר</p> <p>ר' מאיר או' עכו ותחומיה כארץ ישראל לגיטין וחכמים או' עכו ותחומיה כחוצה לארץ לגיטין מעשה באחד מכפר ססי שהביא לפני ר' ישמעאל גט אשה אמ' לו ר' ישמעאל מאין אתה אמ' לו ר' מכפר ססי תחומה של ארץ אמ' לו אף אתה צריך שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם ולא נזקק לעדים לאחר שיצא אמ' לפניו ר' לעיי ר' מכפר ססי תחומה של ארץ</p>	<p style="text-align: center;">משנה גיטין פרק א</p> <p style="text-align: center;">משנה א</p> <p>המביא גט ממדינת הים צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם. רבן גמליאל אומר אף המביא מרקם ומן ההגר. רבי אליעזר אומר אפלו מכפר לודים ללוד. וחכמים אומרים אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אלא המביא ממדינת הים והמוליך.</p> <p>והמביא ממדינה למדינה [ב]מדינת הים צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם</p> <p>רבן שמעון בן גמליאל אומר אפלו מהגמוניא להגמוניא.</p> <p style="text-align: center;">משנה ב</p> <p>רבי יהודה אומר מרקם למזרח ורקם כמזרח מאשקלון לדרום ואשקלון כדרום מעכו לצפון ועכו כצפון.</p> <p>רבי מאיר אומר עכו כארץ ישראל לגטים.</p> <p style="text-align: center;">משנה ג</p> <p>המביא גט מארץ ישראל אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אם יש עליו עוררים נתקיים בחותמיו.</p> <p>והמביא גט ממדינת הים אינו יכול שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אם יש עליו עדים נתקיים בחותמיו.</p>

¹⁴⁷ הצבעתי על דמיון לפ"א מ"ג, אך עיין בכי"ע

<p>ישראל קרובה לצפורי יתר מעכו אמ' לו הואיל ויצא מעשה בהיתר יצא</p>	<p>משנה ד אחד גטי נשים ואחד שחרורי עבדים שוים במוליך ומביא. זו אחת מן הדרכים ששוו גטי נשים לשחרורי עבדים.</p>
<p>הלכה ד ר' יהודה אומ' אף על פי ששני עדיו כותים כשר אמ' ר' יהודה מעשה והביאו לפני רבן גמליאל לכפר עותני גט אשה והיו עדיו כותים והכשירו כל שטרות העולים בערכאות של גוים אף על פי שחותמיהם גוים ר' עקיבא מכשיר בכולן וחכמים פוסלי' בגיטי נשים ובשיחרורי עבדים אמ' ר' לעזר בר' יוסה¹⁴⁸ כך אמ' להן לזקנים בצידן לא נחלקו ר' עקיבא וחכמים על שטרות העולים בערכאות של גוים שאעפ שחותמיהן גוים שהן כשרין על מה נחלקו על שנעשו בהדיוט שר' עקיבא מכשיר בכולן וחכמים פוסלין בגיטי נשים ובשיחרורי עבדים רבן שמעון בן גמליאל אומ' אף גיטי נשים ושחרורי עבדים כשרין במקום שאין ישראל חותם</p>	<p>משנה ה כל גט שיש עליו עד כותי פסול חוץ מגטי נשים ושחרורי עבדים. מעשה שהביאו לפני רבן גמליאל לכפר עתני גט אשה והיו עדיו כותים והכשיר. כל האשטרות העולים בערכאות שלגוים אף על פי שחותמיהם גוים כשרים חוץ מגטי נשים ושחרורי עבדים. רבי שמעון אומר כלם כשרים לא הזכרו אלא בזמן שנעשו להדיוט.</p>
<p>הלכה ה אמ' ר' לעזר אמרנו לו לר' מאיר מפני מה זכין לעבד שלא בפניו אמ' לנו אינו אלא חוב הוא לו שאם היה עבד כהן נמצא פוסלו מן התרומה אמרנו לו והלא אם רצה שלא לזנון ושלא לפרנסו הרשות בידו אמ' לנו והלא עבד כהן שברח ואשתו של כהן שמרדה הרי אילו אוכלין בתרומה אבל אשה אינו כן אלא חבין לה מזונות ופוסלין אותה מן התרומה</p>	<p>משנה ו האומר תן גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי אם רצה להחזיר בשניהן יחזיר. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים בגטי נשים אבל לא בשחרורי עבדים לפי שזכים לאדם שלא בפניו ואין חבים לו אלא בפניו. שאם ירצה שלא לזנון את עבדו רשי ושלא לזנון את אשתו אינו רשי. אמר להן והרי הוא פוסל את עבדו מן התרומה כשם שהוא פוסל את אשתו? אמרו לו מפני שהוא קנינו. האומר תנו גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי ומת לא יתנו לאחר מיתה.</p>
<p>הלכה ו האומ' תן מנה זו לפלני שאני חייב לו תן מנה זו לפלוני פקדון שיש לו בידי הולך מנה זו לפל' פקדון שיש לו בידי אם רצה לחזור לא יחזור וחייב באחריותו עד שיקבל את שלו</p>	
<p>הלכה ז הולך מנה זו לפלני תן מנה זו לפלני אם רצה לחזור יחזור הלך ומצאו שמת יחזיר לנותן אם מת יחזיר לירשיו</p>	<p>תנו מנה לאיש פלוני ומת יתנו לאחר המיתה.</p>
<p>הלכה ח התקבל מנה זו לפל' זכי במתנה זו לפל' התקבל שטר מתנה זו לפלני זכי בשטר מתנה זו לפלני אם רצה לחזיר לא יחזיר הלך ומצאו שמת יחזיר לנותן לו ואם לאחר מיתה זכה יחזיר לירשים שאין זכין למת לאחר מיתה</p>	
<p>הלכה ט שא מנה זו לפלני טול מנה זו לפלני יהא מנה זו לפלני בידך ומת אם רצו יורשין לכופו אין יכולין ואין צריך לומ' באומ' זכי לו ובאומ' התקבל לו</p>	
<p>תוספתא גיטין פרק ב</p>	<p>משנה גיטין פרק ב</p>

¹⁴⁸ בדפוס וערפורט רבן שמעון בן גמליאל

<p>הלכה א</p> <p>המביא גט ממדינת הים ונתנו לה ולא אמ' לה בפני נכתב ובפני נתחתם הרי זה מקבלו הימנה אפי' לאחר שלש שנים יחזור ויתננו לה ויאמר לה בפני נכתב ובפני נתחתם</p>	<p>משנה א</p> <p>המביא גט ממדינת הים ואמר בפני נכתב אבל לא בפני נתחתם בפני נתחתם אבל לא בפני נכתב בפני נכתב כלו ובפני נתחתם חציו בפני נכתב חציו ובפני נתחתם כלו פסול.</p>
<p>הלכה ב</p> <p>נאמנת אשה שתאמר זה גט שנתת לי נקרע כשר נתקרע פסול נקרע בו קרע של בית דין פסול ר' שמעון בן לעזר אומ' מדבק את הקרעים ונותן לה ואומ' לה בפני נכתב ובפני נתחתם אחד או' בפני נכתב ואחד אומ' בפני נתחתם פסול שנים או' בפנינו נכתב ואחד אומ' בפני נתחתם ר' יהודה מכשיר בזה</p> <p>ר' שמעון או' אפי' כתבו היום וחתמו למחר כשר</p>	<p>אחד אומר בפני נכתב ואחד אומר בפני נתחתם פסול. שנים אומרי' בפנינו נכתב ואחד אומר בפני נתחתם פסול. ורבי יהודה מכשיר. אחד אומר בפני נכתב ושנים אומרי' בפנינו נתחתם כשר.</p> <p>משנה ב</p> <p>נכתב ביום ונתחתם ביום בלילה ונתחתם בלילה בלילה ונתחתם ביום כשר. ביום ונתחתם בלילה פסול. רבי שמעון מכשיר שהיה רבי שמעון אומר כל הגטין שנכתבו ביום ונתחתמו בלילה פסולי' חוץ מגטי נשים.</p>
<p>כתבו בעיר זו לא יחתמו בעיר אחרת ואם חתמו כשר כתבו בארץ וחתמו בחוצה לארץ צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נתחתם כתבו בחוצה לארץ וחתמו בארץ ישראל אין צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נתחתם</p> <p>הלכה ג</p> <p>כתב בקלפי אגוזין ובקלפי רמונין בדם הקרוש ובחלב הקרוש</p> <p>על עלי זית על עלי דלעת על עלי חרוב על כל דבר שהוא של קיימא כשר על עלי חזרין על עלי בצלים על עלי כריין על עלי ירקות</p> <p>על כל דבר שאינו של קיימא פסול זה הכלל כתב דבר שהוא של קיימא על גבי דבר שאינו של קיימא או דבר שאינו של קיימא על גבי דבר שהוא של קיימא פסול עד שיכתוב בדבר שהוא של קיימא על דבר שהוא של קיימא</p>	<p>משנה ג</p> <p>בכל כותבים בדיו בסקרא בקומוס ובקלקנתוס ובכל דבר שהוא רושם. אין כותבין לא במשקים ולא במי פרות</p> <p>ולא בכל דבר שאינו שלקימה</p>
<p>הלכה ד</p> <p>המקרע על העור כתבנית כתב פסול הרושם על העור כתבנית כתב כשר</p> <p>ר' יוסה הגלילי אומ' מה ספר שאין בו רוח חיים יצא דבר שיש בו רוח חיים</p> <p>ר' יהודה בן פתירא אומ' מה ספר מיוחד שהוא תלוש מן הקרקע יצא דבר המחובר בקרקע כתב על קרן צבי וחתכו וחתמו ונתנו לה פסול שנ' וכתב ונתן מה נתינה בתלוש אף כתיבה בתלוש</p> <p>כתב על קרן של פרה ונתן לה את הפרה על יד של עבד ונתן לה את העבד זכתה בהן אמ' לה הרי זה</p>	<p>על הכל כותבין על העלה שלזית ונותנין לה את הזית. ועל הקרן שלפרה לה את הפרה. על ונותנין יד שלעבד ונותנין לה את העבד</p> <p>רבי יוסה הגלילי אומר אין כותבין לא על דבר שיש בו רוח חיים אף לא על האכלים.</p> <p>משנה ד</p> <p>אין כותבין במחבר לקרקע. כתבו במחבר ותלשו וחתמו ונתנו לה כשר. רבי יהודה פוסל עד שתהא כתיבתו וחתמו בתלוש.</p>

<p>גיטיך והשאר כתובתיך נתקבלה גיטה ונתקבלה כתובתה הרי זה גיטיך על מנת שתחזירי לי את הנייר הרי זו מגורשת על מנת שהנייר שלי או שנתנו לה הנייר עצמו או שכתבו על ידה אינה מגורשת</p> <p>הלכה ה הכל כשרין לקבל את גיטה חוץ מחרש שוטה וקטן</p> <p>הלכה ו הכל נאמנין להביא לה גיטה אפי' בנה אפי' בתה</p> <p>ואף חמש נשים שאין נאמנת לומר מת בעלה נאמנות להביא גיטה חמותה ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת בעלה</p> <p>ר' שמעון בן לעזר או' משום ר' עקיבא אשה עצמה מביאה את גיטה מקל וחומר ומה צרתה שאין נאמנת לומר מת בעלה נאמנת להביא גיטה היא שנאמנת לומר מת בעלה אינו דין שתהא נאמנת להביא גיטה דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה צרתה צריכה שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם אף היא צריכה שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם הוא עצמו שיביא אין צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם</p> <p>הלכה ז גט אשה שכתבו שלא לשמה פסול שנ' וכתב לה לשמה שיחרור עבד שכתבו שלא לשמו פסול שנ' או חופשה לא ניתן לה ולהלן הוא או' וכתב לה מה לה האמור להלן לשמה אף לה האמור כאן לשמה מגלת סוטה שכתבה שלא לשמה פסולה שנ' ועשה לה הכהן את כל התורה הזאת שיהיו כל מעשיה לשמה</p> <p>כתב סופר לשמה וחתמו עדים לשמה אף על פי שכתבוהו וחתמוהו ונתנוהו [לו ונתנו] לה פסול עד שיאמר לסופר כתוב ולעדים חתומו</p> <p>הלכה ח ולא עוד אלא אפי' כתב בכתב ידיו לסופר כתוב ולעדים חתומו אף על פי שכתבוהו וחתמוהו ונתנוהו</p>	<p>רבי יהודה בן בתירה אומר אין כותבין לא על הניר המחוק ולא על הדפתרא מפני שהוא יכול להזדיף. וחכמים מכשירין.</p> <p>משנה ה הכל כשרים לכתב את הגט אפלו חרש שוטה וקטן. האשה כותבת את גטה והאיש כותב את שוברו שאין קיום הגט אלא בחותמיו.</p> <p>הכל כשרים להביא את הגט חוץ מחרש שוטה וקטן סומא ונכרי.</p> <p>משנה ו קבל הקטן והגדיל חרש ונתפקח סומא ונתפתח שוטה ונשתפה נכרי ונתגיר פסול. אבל פקח ונתחרש וחזר ונתפקח פתח ונסתמא וחזר ונתפתח שפוי ונשתטה וחזר ונשתפה כשר. זה הכלל כל שתחלתו וסופו בדעת כשר.</p> <p>משנה ז אף הנשים שאינן נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להביא את גטה חמותה ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת בעלה. מה בין גט למיתה? שהכתב מוכיח. האשה עצמה מביאה גטה ובלבד שתהא צריכה לומר בפני נכתב ובפני נחתם.</p> <p>משנה גיטין פרק ג משנה א כל גט שנכתב שלא לשם אשה פסול.</p> <p>כיצד? היה עובר בשוק ושמע קול הסופרים מקרים איש פלוני מגרש את פלונית ממקום פלוני ואמר זה שמי וזה שם אשתי פסול מלגרש בו. יותר מכן כתב לגרש את אשתו ונמלך מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך פסול מלגרש בו. יותר מכן יש לו שתי נשים ששמותיהן שוים כתב לגרש בו את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה. יותר מכן אמר ללבלר כתב אי זו שארצה אגרש פסול מלגרש בו.</p>
---	--

<p>לו ונתנו לה פסול עד שישמענו את קולו שיאמר הוא לסופר כתוב ולעדים חתומו</p> <p>הלכה ט לוה ממנו אלף דינרין בשטר ופרע לו ומבקש ללות ממנו שנייה לא יחזיר לו שטר הראשון מפני שמוריע בה הלקוחות</p> <p>הלכה י משכן לו בית משכן לו שדה ופרען לו ומבקש ללות ממנו שנייה הרי זה לא יחזיר לו שטר הראשון מפני שמורע בה הבאין אחריו</p> <p>אמ' ר' יהודה מעשה בבן קדרה שהיה כותב טופסי גיטין בערב ובא מעשה לפני חכמים ופסלו את כולן ר' ליעזר¹⁴⁹ מכשיר בכלן חוץ מגיטי נשים שנ' וכתב לה לשמה</p> <p>הלכה יא גט שאבד ממנו ומצאו לאחר זמן אף על פי שמכיר את סימניו פסול שאין סימן לגיטין אי זהו אחר זמן כדי שילך אחר לאותו מקום אבל נתנו בשידה בתיבה ומגדל ונעל בפניו ואבד אף על פי שמצאו לאחר זמן כשר</p>	<p>משנה ב הכותב תופסי גטים צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה ומקום הזמן שטר מלוה צריך שיניח מקום הלואה ומקום המלוה ומקום המעות ומקום הזמן שטרי מקח צריך שיניח מקום הלוקח ומקום המוכר ומקום המעות ומקום השדה ומקום הזמן מפני התקנה.</p> <p>רבי יהודה פוסל בכלם רבי אלעזר מכשיר בכלם חוץ מגיטי נשים שנאמר וכתב לה לשמה.</p> <p>משנה ג המביא גט ואבד ממנו אם מצאו על אתר כשר ואם לאו פסול. מצאו בחפיסה או בגלוסקמא אם הכירו כשר.</p> <p>המביא גט והניחו זקן או חולה נותנו לה בחזקת שהוא קיים. בת ישראל שנשאת לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים. השולח חטאתו ממדינת הים מקריבין אותה בחזקת שהוא קיים.</p> <p>משנה ד שלשה דברים אמר רבי אליעזר בן פרטה לפני חכמים וקימו את דבריו על עיר שהקיפוה כרקום ועל הספינה המטרפת בים ועל היוצא לדון שהן בחזקת קימין אבל עיר שכבשה כרקום וספינה שאבדה בים ועל היוצא להרג נותנין עליהן חמרי חיים וחמרי מתים בת ישראל לכהן ובת כהן לישראל לא תאכל בתרומה.</p> <p>משנה ה המביא גט בארץ ישראל וחלה הרי זה משלחו ביד אחר.</p>
<p>הלכה יג ועוד שלשה הוסיפו גררתו חיה או ששטפו נהר או שנפל עליו מפולת נותנין עליו חומרי חיים וחומרי מתים בת ישראל לכהן ובת כהן לישראל אין אוכלין בתרומה עבד כהן שברח ואשת כהן שמרדה הרי אילו אוכלין בתרומה לא יצא הרוצח מחוץ לגבול עיר מקלטו בחזקת שכהן גדול קיים</p> <p>הלכה יד הולך גט זה לאשתו על מנת שתתן לאבא ולאחי מאתין זוזין יכול לעשות שליח על מנת שתתן לך מאתים זוז אין יכול לעשות שליח שלא האמין לכל אדם אלא לו אמר לו הולך גט זה לאשתי יכול לעשות שליח את הולך גט זה לאשתי אין יכול לעשות שליח שלא האמין לכל אדם אלא לו</p> <p>תוספתא גיטין פרק ג הלכה א המלוה מעות את הכהן ואת הלוי ואת העני</p>	<p>אם אמר לו טל לי ממנה חפץ פלוני לא ישלחנו ביד אחר מפני שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר</p> <p>משנה ו המביא גט ממדינת הים וחלה עושה בית דין ומשלחו ואומר לפניך בפני נכתב ובפני נתחתם. אין השליח האחרון צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נתחתם. אלא אומר שלוח בית דין אני.</p> <p>משנה ז המלוה מעות את הכהן ואת הלוי ואת העני להיות מפריש עליהן מחלקן מפריש עליהן בחזקת שהן קימין ואינו חושש שמא מת כהן או לוי או שמא</p>

¹⁴⁹ אירפורט אלע'

העשיר העני.
מתו צריך לטל רשות מן היורשים

ואם הלון בפני בית דין אינו צריך לטל רשות.

משנה ח

הניח פרות להיות מפריש עליהן תרומה ומעשרות
מעות להיות מפריש עליהן מעשר שני מפריש עליהן
בחזקת שהן קיימין

ואם אבדו הרי זה חושש מעת לעת. דברי רבי
אליעזר. רבי יהודה אומר בשלשה פרקים בודקין את
היין בקדים שלמוצאי החג ובהוצאת סמדר בשעת
כניסת מים לבסר.

משנה גיטין פרק ד

משנה א

השולח גט לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו
שליח אמר לו גט שנתתי לך בטל הוא הרי זה בטל.
קדם אצל אשתו או ששלח אצלה שליח אמר לה גט
ששלחתי לך בטל הוא הרי זה בטל. אם משהגיע גט
על ידה אינו יכול לבטלו.

משנה ב

בראשונה היה עושה בית דין במקום אחר ומבטלו.
התקין רבן גמליאל הזקן שלא יהו עושין כן מפני
תקון העולם.

בראשונה היה משנה שמו ושמה ושם עירו ושם
עירה. התקין רבן גמליאל הזקן שיהא כותב איש
פלוני וכל שם שיש לו אשה פלונית וכל שום שיש לה
מפני תקון העולם.

משנה ג

אין אלמנה נפרעת מנכסי יתומים אלא בשבועה.
נמנעו מלהשביע. התקין רבן גמליאל הזקן שתהא

ומתו צריך ליטול רשות מן היורשין אילו הן היורשין
ר' אומ' כל שירשו

ר' ליעזר בן יעקוב אומ' המלוה מעות את הכהן ואת
הלוי בפני בית דין ומתו מפריש עליהן ברשות אותו
שבט המלוה מעות את העני ומת ברשות כל עניים
ר' אחא אומ' ברשות עניי ישראל המלוה את העני
והעשיר אין מפרישין עליו שאין מפרישין על האבוד
זכה עני במה שבידו המלוה מעות את הכהן ואת
הלוי ואת העני מפריש עליהן בשער הזול ואין שמטה
משמטתו אם רצה לחזור לא יחזור אם נתיאשו מהן
אין מפרישין עליהן שאין מפרישין על האבוד האומר
הילך מנה זו ותן לפלני בן לוי מחלקי אם רצה לחזור
לא יחזור קח מנה זו מדמי מעשר שיש לך בידי
והילך דמיו הרי זה אינו חושש לתרומת מעשר [כור
מעשר לך בידי הילך דמיו הרי זה חושש לתרומת
מעשר] כור מעשר לך בידי והלך ונתנו לאחר אין לו
עליו אלא תרעומת

הלכה ב

הניח פירות להיות מפריש עליהן תרומה ומעשרות
מעות להיות מפריש עליהן מעשר שני מפריש עליהן
בחזקת שהן קיימין אינו חושש שמא הרקיבה תבואה
ושמא החמיץ יין ושמא החלידו מעות הלך ומצאן
שהרקיבו ושהחמיץ ושהחלידו הרי זה חושש חשש
לתבואה כדי שתרקב וליין כדי שיחמיץ ולמעות כדי
שיחלידו

אבדו הרי זה חושש מעת לעת דברי ר' ליעזר ר'
יהודה או' בשלשה פרקים בודקין את היין

הלכה ג

קדם אצל אשתו או ששלח אצלה שליח אמ' לה גט
ששלחתי לך אי איפשי שתתגרשי בו הרי זה בטל

בראשונה היה עושה בית דין במקום אחר ומבטלו

אם בטלו מבטל דברי ר' רבן שמעון בן גמליאל אומ'
אין יכול לבטלו ולהוסיף על תנאו
אמ' לשנים תנו גט לאשתי יכול לחזור בו ולבטלו זה
שלא בפני זה דברי ר' רבן שמעון בן גמליאל אומ'
אינו יכול לבטלו אלא זה בפני זה אם אמ' לזה בפני
עצמו ולזה בפני עצמו יכול לבטלו אפי' זה שלא בפני
זה

<p>הלכה ד עבד שנשבה ופדאוהו לשום עבד ישתעבד ורבו נותן דמיו לשם בן חורין לא ישתעבד ואין רבו נותן דמיו רבן שמעון בן גמליאל אומ' בין כך ובין כך ישתעבד ורבו נותן דמיו כשם שמצויין ישראל לפדות את בן חורין כך מצויין לפדות עבדיהן</p> <p>הלכה ה ר' לעזר או' אף בזה לא יחזיר מפני תיקון העולם אי זהו נדר שצריך חקירת חכם אמ' קונם את אשתי נהנית לי שגנבה את כיסי ושהכתי את בני נודע שלא הכתו ונודע שלא גנבה במה דברים אמורים בזמן שנדר ואחר כך גירש אבל גירש ואחר כך נדר מותר נדר לגרש ונמלך מותר נדר בניזיר בקרבן ובשבועה מותר מפני מה אמרו המוציא אשתו משום שם רע לא יחזיר שהמוציא אשתו משום שם רע ונשאת לאחר וילדה ואחר כך נמצאו דברים בדאין אמ' אילו הייתי יודע שהדברים בדאין אפי' נתנו לי מאה מנה לא הייתי מגרשה נמצא גט פסול והולד ממזר ומפני מה אמרו המוציא את אשתו משום נדר לא יחזיר שהמוציא אשתו משום נדר ונשאת לאחר וילדה ואחר כך נמצא נדר בטל אמ' אילו הייתי יודע שהנדר בטל אילו נתנו לי</p>	<p>נודרת ליתומים כל שירצו וגובה את כתבתה. והעדים חותמין על הגט מפני תקון העולם. הלל התקין לפרוזבול מפני תקון העולם. משנה ד עבד שנשבה ופדאוהו לשם עבד ישתעבד לשם בן חורין לא ישתעבד רבן שמעון בן גמליאל אומר בין כך ובין כך ישתעבד.</p> <p>עבד שעשאו רבו אפותיקי לאחרים ושחררו שורת הדין אין העבד חייב כלום. אלא מפני תקון העולם כופין את רבו ועושה אותו בן חורין וכותב שטר על דמיו. רבן שמעון בן גמליאל אומר אינו כותב אלא משחרר. משנה ה מי שחציו עבד וחציו בן חורין עובד את רבו יום אחד ואת עצמו יום אחד. כדברי בית הלל. בית שמי אומרים תקנתם את רבו ואת עצמו לא תקנתם. לשא שפחה אינו יכול בת חורין אינו יכול. יבטל? והלא לא נברא העולם אלא לפריה ורביה שנאמר (ישעיה מהיה) לא תהו בראה לשבת יצרה אלא מפני תקון העולם כופין את רבו ועושה אותו בן חורין וכותב שטר על חצי דמיו. חזרו בית הלל להודות כדברי בית שמי. משנה ו המוכר את עבדו לגוים או לחוץ לארץ יצא בן חורין. אין פודין את השבויים יתר על דמיהם מפני תקון העולם. ואין מבריחין את השבויים מפני תקון העולם. רבן שמעון בן גמליאל אומר מפני תקנת השבויים.¹⁵⁵ אין לוקחים ספרים תפלין ומזוזות מן הגוים יתר על דמיהם מפני תקון העולם. משנה ז המוציא את אשתו משום שם רע לא יחזיר משם נדר לא יחזיר. רבי יהודה אומר כל נדר שידעו בו הרבים לא יחזיר ושלם ידעו בו הרבים יחזיר. רבי מאיר אומר כל נדר שהוא צריך חקירת חכם לא יחזיר ושאינו צריך חקירת חכם יחזיר. אמר רבי אלעזר לא אסרו זה אלא מפני זה.</p>
--	---

¹⁵⁵ תוספתא פ"ג ה"ו

מאה מנה לא הייתי מגרשה נמצא גט פסול והולד ממזר ר' לעזר בי ר' יוסה אומ' מפני מה אמרו המוציא את אשתו משום שם רע לא יחזיר שלא יהו בנות ישראל פרוצות בעריות אומ' לה הוי יודעת שהמוציא אשתו משום שם רע אין יכולה היא שתחזיר מפני מה אמרו המוציא אשתו משום נדר לא יחזיר שלא יהו בנות ישראל פרוצות בנדרין אומ' לה הוי יודעת שהמוציא את אשתו משום נדר לא יחזיר

המוציא את אשתו משום איילונית

ונשאת לאחר והיו לה בנים והיא תובעת [כתובתה] מן הראשון משם ר' יהודה אמרו שתיקותיך יפה לך מדבוריך ר' לעזר בי ר' יוסה אומר המוציא את אשתו משם איילונית נותנין לה כתובתה בחזקת שהיא כשירה

הלכה ו
אין מבלעין דינרי זהב במלחמה מפני סכנת נפשות רבן שמעון בן גמליאל אומ' אין מבריחין את השבויין מפני תקנת שבויין¹⁵⁰

הלכה ז
בראשונה היו אומ' המטמא והמדמע חזרו לומ' אף המנסך בשוגג פטור במזיד חייב מפני תיקון העולם הלכה ח

כהנים שפגלו במקדש שוגגין פטורין מזידין חייבין מפני תיקון העולם שלוח בית דין שהכה ברשות בית דין והזיק בשוגג פטור במזיד חייב מפני תיקון העולם רופא אומן שריפא ברשות בית דין והזיק בשוגג פטור במזיד חייב מפני תיקון העולם הלכה ט

אמר רבי יוסה ברבי יהודה מעשה בצידן באחד שאמר לאשתו קנם שאיני מגרשיך וגרשה והתירו לו חכמין שיחזירנה מפני תקון העולם. משנה ח

המוציא את אשתו משם איילונית רבי יהודה אומר לא יחזיר. וחכמים אומרים יחזיר.

נשאת לאחר והיו לה בנים והיא תובעת כתבתה אמר רבי יהודה אומרים לה שתיקותיך יפה לך מדבוריך משנה ט

המוכר את עצמו ואת בניו לגוי אין פודין אותו אבל פודין את הבנים לאחר מיתת אביהן. המוכר את שדהו לנכרי וחזר ולקחה ממנו ישראל הלוקח מביא בכורים מפני תקון העולם.

משנה גיטין פרק ה

משנה א
הנזקין שמין להן בעדית ובעלי החוב בבינונית וכתבת אשה בזבורית. רבי מאיר אומר אף כתבת אשה בבינונית.

משנה ב
אין נפרעים מנכסים משעבדים מקום שיש נכסים בני חרין אפלו הן הזבורית. אין נפרעין מנכסי יתומים אלא מן הזבורית.

משנה ג
אין מוציאין לאוכלת הפרות ולשבח הקרקעות ולמזון האשה ולבנות מנכסים משעבדים מפני תקון העולם. המוצא מציאה לא ישבע מפני תקון העולם.

משנה ד
יתומים שסמכו אצל בעל הבית או שמנה להן אביהן אפיטרופוס חייב לעשר פרותיהן. אפיטרופוס שמנהו אבי יתומים ישבע מנהו בית דין לא ישבע. אבא שאול אומר חלוף הדברים.

המטמא והמדמע והמנסך שוגג פטור ומזיד חייב.

והכהנים שפגלו במקדש מזידין חייבים

¹⁵⁰ משנה פ"ד מ"ו

<p>המחתך את העובר במעי אשה והזיק ברשות בית דין בשוגג פטור במזיד חייב מפני תיקון העולם</p> <p>הלכה י ארץ יהודה אין בה משום סיקריקון מפני יישוב המדינה במה דברים אמורים בהרוגין שנהרגו לפני מלחמה ובשעת מלחמה אבל הרוגין שנהרגו מן המלחמה ואילך יש בו משום סיקריקון. גליל לעולם יש בה משום סיקריקון</p> <p>הלוקח מן הסיקריקון וחזר ולקח מבעל הבית מקחו קיים מבעל הבית וחזר ולקח מסיקריקון מקחו בטל אם עשה לו בעל הבית אחריות מקחו קיים</p> <p>זו משנה ראשונה בית דין שאחריהם אמרו הלוקח מן הסיקריקון נותן לבעלים רביע</p> <p>רביע בקרקעות רביע במעות ויד בעלים על העליונה אם יש בידן ליקח הן קודמין לכל אדם</p> <p>ר' השיב בית דינו ונמנו שאם שהתה בפני סיקריקון שנים עשר חודש כל הקודם ליקח נותן לבעלים רביע רביע בקרקעות רביע במעות ויד בעלים על העליונה אם יש בידן ליקח הן קודמין לכל אדם</p> <p>הלכה יא העריסין והחכורות והאפטרופין אין בהן משום סיקריקון היורד לשם חוב לשם אנפרות אין בהן משום סיקריקון אנפרות עצמה ממתנת לבעלים כל שנים עשר חודש</p> <p>ר' שמעון בן לעזר או' הלוקח מן האשה בכתובתה וחזר ולקח מן האיש מקחו קיים מן האי וחזר ולקח מן האשה מקחו בטל אם עשתה לו אשה אחריות בכתובתה מקחו קיים</p> <p>הלכה יב הפעוטות מקחן מקח וממכרן ממכר במטלטלין אבל לא בקרקעות רבן שמעון בן גמליאל או' לא אמרו פעוטות אלא בהווה</p> <p>הלכה יג [עני שנטל בידו ומשליך אחת אחת מה שתחתיו גזל גמור] עיר שיש בה ישראל וגוים הפרנסין גובין</p>	<p>משנה ה העיד רבי יוחנן בן גדגדה על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצא בגט. ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן שהיא אוכלת בתרומה ואם מתה בעלה יורשה. ועל המריש הגזול שבניו בבירה שיתן את דמיו (מפני תקנת השבים.) ועל החטאת הגזולה שלא נודעה לרבים שהיא מכפרת מפני תקון המזבח.</p> <p>משנה ו לא היה סיקריקון ביהודה בהרוגי המלחמה מהרוגי המלחמה והילך יש בה סיקריקון.</p> <p>כיצד? לקח מן הסיקריקון וחזר ולקח מבעל הבית מקחו בטל. מבעל הבית וחזר ולקח מן הסיקריקון מקחו קיים.</p> <p>מן האיש וחזר ולקח מן האשה מקחו בטל. מן האשה וחזר ולקח מן האיש מקחו קיים.</p> <p>זו משנה הראשונה. ובית דין שלאחריהם אמרו הלוקח מן הסיקריקון נותן לבעלים רביע. אמת? בזמן שאין בידן לקח אבל אם יש בידן לקח הן קודמין לכל אדם.</p> <p>רבי הושיב בית דין ונמנו שאם שהת לפני סיקריקון שנים עשר חודש כל הקודם ליקח נותן לבעלים רביע.</p> <p>משנה ז חרש רומז ונרמז בן בתירה אומר קופץ ונקפץ במטלטלים. הפעוטות מקחן מקח וממכרן ממכר במטלטלים</p> <p>משנה ח אלו דברים אמרו מפני דרכי שלום כהן קורא ראשון ואחריו לוי ואחריו ישראל מפני דרכי שלום. מערבין בבית ישן מפני דרכי שלום. בור שהוא קרוב לאמה מתמלא ראשון מפני דרכי שלום. מציאת חרש שוטה וקטן יש בהן גזל מפני דרכי שלום. רבי יוסה אומר גזל גמור. מצודות חיה ועופות ודגים יש בהן גזל מפני דרכי שלום. רבי יוסה אומר גזל גמור העני המנקף בראש הזית מה שתחתיו גזל מפני דרכי שלום. רבי יוסה אומר גזל גמור</p>
---	--

<p>מישראל ומגוים מפני דרכי שלום מפרנסין עניי גוים עם עניי ישראל מפני דרכי שלום</p> <p>הלכה יד מספידין וקוברין מיתי גוים מפני דרכי שלום מנחמין אבילי גוים מפני דרכי שלום</p> <p>תוספתא גיטין פרק ד הלכה א התקבל לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי הולך הולך לה התקבל לה זכי לה אם רצה לחזור לא יחזור</p> <p>הבא לי גיטי ואשתך אמרה הבא לי גיטי הילך הולך לה ותן לה התקבל לה זכי לה אם רצה לחזור יחזור דברי ר' רבן שמעון בן גמליאל אומ' הולך לה ותן לה אם רצה לחזור יחזור התקבל לה זכי לה אם רצה לחזור לא יחזור ר' אומ' בכולם לא יחזור עד שיאמר אי איפשי שתקבל לה אלא הולך ותן לה</p> <p>הלכה ב הבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי התקבל לי ואשתך אמרה הבא לי גיטי הילך הולך ותן לה התקבל לה זכי לה אם רצה לחזור יחזור שא לי גיטי טול לי גיטי יהא גיטי לי בידך האומרת התקבל לי הולך גט אשתך גט בתך גט אחותך והלך ונתנו לה כשר אמרו לו נכתוב גט לאשתך הילך גט אשתך גט בתך גט אחותך והלך ונתנו לה פסול</p> <p>אפי' הן הראשונים הן האחרונים אין אחד מן הראשנים ואחד מן האחרני' אפי' אחים ואחד מצטרף עמהן</p> <p>קטנה שיודעת לשמר את גיטה הרי זו מתגרשת אבל אין עושה שליח עד שתביא שתי שערות</p>	<p>אין ממחים ביד עניי גוים בלקט ובשכחה ובפאה מפני דרכי שלום. משנה ט משאלת אשה לחברתה החשודה על השביעית נפה וכברה ורחים ותנור אבל לא תבר ולא תטחן עמה. אשת חבר משאלת לאשת עם הארץ נפה וכברה ובוררת וטוחנת ומרקדת עמה אבל משתטיל את המים לא תגע אצלה שאין מחזקים ידי עוברי עברה. וכלם לא אמרו אלא מפני דרכי שלום. ומחזקים ידי גוים בשביעית אבל לא ידי ישראל. ושואלין בשלומן מפני דרכי שלום.</p> <p>משנה גיטין פרק ו משנה א האומר התקבל גט זה לאשתי או הולך גט זה לאשתי אם רצה להחזיר יחזיר. האשה שאמרה התקבל לי גיטי</p> <p>אם רצה להחזיר לא יחזיר לפיכך אם אמר לו הבעל [אין] אפשי שתקבל לה גטה אלא הולך ותן לה אם רצה להחזיר יחזיר.</p> <p>רבן שמעון בן גמליאל אומר אף האומרת טל לי גיטי אם רצה להחזיר לא יחזיר.</p> <p>משנה ב האשה שאמרה התקבל לי גטי צריכה שתי כתי עדים שנים שיאמרו בפנינו אמרה ושנים שיאמרו בפנינו קבל וקרע אפלו הן ראשונים הן האחרונים או אחד מן הראשונים ואחד מן האחרונים ואחד מצטרף עמהן</p> <p>נערה מארסה היא ואביה מקבלין גטה. רבי יהודה אומר אין שתי ידיים זכות כאחת אלא אביה מקבל גטה בלבד. וכל שאינה יכולה לשמור את גטה אינה צריכה להתגרש. משנה ג קטנה שאמרה צא התקבל לי גטי אינו גט עד שיעיב גט על ידה. לפיכך אם רצה הבעל להחזיר יחזיר שאין הקטן עושה שליח. ואם אמר לו אביה צא וקבל לבתי גטה אם רצה להחזיר לא יחזיר. האומר תן גט זה לאשתי במקום פלוני ונתנו לה במקום אחר פסול.</p>
---	--

<p>הלכה ג אי זו היא קטנה שיודעת לשמור את גיט' כל שנותנין לה גיטה או דבר אחר ומחזרתו לאחר שעה</p> <p>הלכה ד האשה שאמרה התקבל לי גיטי במקום פלוני וקבלו לה במקום אחר פסול ור' לעזר מכשיר הבא לי גיטי ממקום פלני והביאו לה ממקום אחר כשר בכולם (אין) מגורשת עד שיאמר אי איפשי שתקבלנו לה אלא במקום פלני</p>	<p>הרי היא במקום פלוני ונתנו לה במקום אחר כשר.</p> <p>האשה שאמרה התקבל לי גטי ממקום פלוני וקבל לה ממקום אחר פסול. רבי אלעזר מכשיר. הבא לי גטי ממקום פלוני והביאו לה ממקום אחר כשר.</p> <p>משנה ד הבא לי גטי אוכלת בתרומה עד שיגיע גט על ידה. התקבל לי גטי אסורה מלאכל בתרומה מיד. התקבל לי גטי ממקום פלוני אוכלת בתרומות עד שיגיע גט לאותו המקום. רבי אלעזר אוסר מיד.</p> <p>משנה ה האומר כתבו גט ותנו לאשתי גרשוה כתבו אגרת ותנו לה הרי אלו יכתבו ויתנו. פטרוה פרנסוה עשו לה כנמוס עשו לה כראוי לא אמר כלום.</p> <p>בראשונה היו אומרין היוצא בקולר ואמר כתבו גט ותנו לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו. חזרו לומר אף המפריש והיוצא בשירא. רבי שמעון השזורי אומר אף המסכן.</p>
<p>הלכה ה האומ' תרכו את אשתי כותבין ונותנין לה</p> <p>הרי זה גיטיך ואמרה תנהו לפלני אין מגורשת שיקבלנו לי הרי זו מגורשת</p>	<p>משנה ו מי שהיה משלך בבור ואמר כל השומע את קולי יכתב גט לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו. הבריא שאמר כתבו גט ותנו לאשתי ורצה לשחק בה. מעשה בבריא שאמר כתבו גט ותנו לאשתי ועלה לראש הגג ונפל ומת אמר רבן שמעון בן גמליאל אמרו חכמים אם מעצמו נפל הרי זה גט אם הרוח דחיתו אינו גט.</p> <p>משנה ז אמר לשנים תנו גט לאשתי או לשלשה כתבו גט ותנו לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו.</p> <p>אמר לשלשה תנו גט לאשתי יאמרו לאחרים כתבו מפני שעשאן בית דין. דברי רבי מאיר. זו הלכה שלח חנניה איש אונו מבית האסורין מקבל אני באומר לשלשה תנו גט לאשתי שיאמרו לאחרין כתבו מפני</p>
<p>הלכה ו אמ' לשנים תנו גט לאשתי או לשלשה כתבו גט ותנו לאשתי כתבו ותנו גט לאשתי כותבין ונותנין לה ואם אינן יודעין ילמדו</p> <p>הלכה ז מכירין את האיש ואין מכירין את האשה כותבין ונותנין מכירין את האשה ואין מכירין את האיש כותבין ואין נותנין אמר כתבו ולא אמ' תנו אף על פי שמכירין את שניהן כותבין ואין נותנין</p> <p>הלכה ח היה צורח וצווח מראש ההר ואומ' כל השומע קולי יכתוב גט לאשתי הרי אילו יכתבו ויתנו</p> <p>בארי שאמ' כתבו גט לאשתי ועלה לראש הגג ונפל כותבין ונותנין לה כל זמן שיש בו נשמה רבן שמעון בן גמליאל או' אם מעצמו נפל הרי זה גט אם לאחר זמן נפל כותבין ואין נותנין שאני אומ' הרוח דחפתו¹⁵¹</p>	<p>משנה ו מי שהיה משלך בבור ואמר כל השומע את קולי יכתב גט לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו. הבריא שאמר כתבו גט ותנו לאשתי ורצה לשחק בה. מעשה בבריא שאמר כתבו גט ותנו לאשתי ועלה לראש הגג ונפל ומת אמר רבן שמעון בן גמליאל אמרו חכמים אם מעצמו נפל הרי זה גט אם הרוח דחיתו אינו גט.</p> <p>משנה ז אמר לשנים תנו גט לאשתי או לשלשה כתבו גט ותנו לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו.</p> <p>אמר לשלשה תנו גט לאשתי יאמרו לאחרים כתבו מפני שעשאן בית דין. דברי רבי מאיר. זו הלכה שלח חנניה איש אונו מבית האסורין מקבל אני באומר לשלשה תנו גט לאשתי שיאמרו לאחרין כתבו מפני</p>

¹⁵¹ משנה גיטין פ"ד מ"ו.

שעשאן בית דין. אמר רבי יוסה נומינו לשליח אף אנו מקבלין שאפלו אמר בבית דין הגדול שבירושלים תנו גט לאשתי שילמדו ויכתבו ויתנו לה.

הלכה ט

אמ' לשנים תנו גט לאשתי על מנת שתמתין לי שתי שנים וחזר ואמ' לשנים תנו גט לאשתי על מנת שתתן לי מאתים זוז לא בטלו דבריו האחרנים את הראשונים אלא הרשות בידה רצת תמתין רצת תתן

הלכה י

אמ' לשנים תנו גט לאשתי על מנת שתמתין לי שתי שנים וחזר ואמ' לשנים תנו גט לאשתי על מנת שתמתין לי שלש שנים בטלו דבריו האחרונים את הראשונים ואין אחד מן הראשונים ואחד מן האחרונים מצטרפין לתת לה גיטה הרי זה גיטיך על מנת שלא תבעל לפלני הרי זה גט ואינו חושש שמא תלך ותבעל על מנת שתנשא ותבעל לאבא ולאחי הרי זה לא תנשא לא תצא על מנת שתבעלי לפלני אם נבעלה הרי זה גט ואם לאו אינו גט

הלכה יא

הרי זה גיטיך על מנת שלא תאכלי בשר ואם היתה זרה על מנת שתאכלי תרומה ואם היתה נזירה על מנת שתשתי יין אם אכלה ושתתה הרי זה גט ואם לאו אינו גט

הלכה יב

האומר לאשתי הילך גיטיך שעה אחת לפני מיתתו וכן האומ' לשפחתו הרי זה גט שיחרור שעה אחת לפני מיתתו הרי אילו לא יאכלו בתרומה שמא ימות לאחר שעה

הלכה יג

אמ' לעשרה תנו גט לאשתי אחד מוליך על ידי כולן כולכם הוליכו אחד נותן במעמד כולן לפיכך אם מת אחד מהן הרי הגט בטל

תוספתא גיטין פרק ה

הלכה א

היה צלוב ומגוייד ורמז לכתוב גט לאשתי כותבין ונותנין לה כל זמן שיש בו נשמה

היה חולה ומשותק אמרו לו נכתוב גט לאשתך הרכין בראשו בודקין אותו שלשה פעמים אם אמ' על ליו ליו ועל הן הן דבריו קיימין וכשם שבודקין אותו לגיטין כך בודקין אותו למקחות ולמתנות ולירושות ולעידיות

הלכה ב

זה גיטיך מהיום אם מתי מחולי זה אם מתי מחולי זה הרי זה גיטיך מהיום דבריו קיימין זה גיטיך מהיום אם מתי מחולי זה נפל עליו בית ונשכו נחש אינו גט שלא מת מאותו חולי אם לא עמדתי מחולי זה נפל עליו בית ונשכו נחש הרי זה גט שלא עמד מאותו חולי

אמר לעשרה תנו גט לאשתי אחד כותב ושנים חותמים כלכם כתבו אחד כותב וכלם חותמין לפיכך אם מת אחד מהן הרי הגט בטל

משנה גיטין פרק ז

משנה א

מי שאחזו קרדיקוס ואמר כתבו גט לאשתי לא אמר כלום. אמר כתבו גט לאשתי ואחזו קרדיקוס חזר ואמר אל תכתבו אין דבריו האחרונים כלום.

נשתתק אמרו לו נכתב גט לאשתך? והרכין בראשו בודקין אותו שלשה פעמים. אם אמר על לאו לאו ועל הן הרי אלו יכתבו ויתנו.

משנה ב

אמרו לו נכתב גט לאשתך? אמר להן כתבו אמרו לסופר וכתב ולעדים וחתמו אף על פי שכתבוהו וחתמוהו ונתנוהו לו וחזר ונתנו לה הרי הגט בטל עד שיאמר לסופר כתב ולעדים חתמו

משנה ג

הרי זה גיטיך אם מתי זה גיטיך [אם מתי] מחלי זה זה גיטיך לאחר מיתתי לא אמר כלום.

מהיום אם מתי מעכשיו אם מתי הרי זה גט.
מהיום לאחר מיתתי
אינו גט¹⁵⁶ ואם מת חולצת ולא מתיבמת

משנה ד

הרי זה גטיך מהיום אם מתי מחלי זה ועמד והלך בשוק וחלה ומת אומדים אותו אם מחמת החלי הראשון מת הרי זה גט ואם לאו אינו גט. לא תתיחד עמו אלא בפני עדים אפלו עבד אפלו שפחה חוץ משפחתה מפני שלבה גט בשפחתה. מה היא באותן הימים? רבי יהודה אומר כאשר איש לכל דבר. ורבי יוסה אומר מגרשת ואינה מגרשת.

משנה ה

הרי זה גטיך על מנת שתתני לי מאתים זוז הרי זו מגרשת ותתן. על מנת שתתני לי מכן ועד שלשים יום נתנה לו בתוך שלשים יום מגרשת ואם לאו אינה מגרשת. אמר רבן שמעון בן גמליאל מעשה בצידן באחד שאמר לאשתו הרי זה גטיך על מנת שתתני לי אסטליתי ואבדה אסטליתי אמרו חכמים תתן לו את דמיה.

משנה ו

הרי זה גטיך על מנת שתשמישי את אבא ועל מנת שתניקי את בני וכמה היא מניקתו?

שתי שנים רבי יהודה אומר שמונה עשר חדש מת

הלכה ג
האומ' לאשתו הרי זה גטיך מהיום לאחר מיתת ר'
אומ' גט וחכמים אומ' אינו גט ואם מת חולצת ולא מתיבמת

וכן האומ' לשפחתו הילך גט שיחרורך מהיום לאחר מיתת ר' אומ' גט שיחרור וחכמים או' שחרורי עבדים כגיטי נשים האומ' עשו לפני עבדי בן חורין מהיום לאחר מיתת לא אמ' כלום וכופין את היורשין לקיים דברי המת

הלכה ד

זה גטיך מהיום אם מתי מחולי זה¹⁵²

ימים שבנתים זכיי במציאתה במעשה ידיה ובהפר נדריה דברי ר' יהודה ר' מאיר או' ספק ר' יוסה או' בעילתו תלויה וחכמי' אומ' מגורשת לכל דבר ובלבד שימות לא תתיחד עמו אפי' על פי בנה קטן לפי שאינה בושה לשמש כנגדו ראוה שנתיחדה עמו באפילה או שישנה עמו במרגלות המטה אפי' הוא ער והיא ישינה הוא ישן והיא ערה אין חוששין שמא נתעסקו בדבר אחר ואין חוששין משום ביאה ואין חוששין משום קידושין [ר' יוסי בר' יהודה או' אף חוששין משום קידושין] ראוה שנים שנתיחדה עמו צריכה הימנו גט שני אחד אין צריכה הימנו גט שני אחד בשחרית ואחד בין הערבים זה היה מעשה ובא ושאל ר' לעזר בן תדיי לחכמים ואמרו אחד הן ואין צריכה הימנו גט שני

הלכה ה

הרי זה גטיך על מנת שתתני לי מאתים זוז

ומת אם נתנה אין זקוקה ליבם ואם לאו זקוקה ליבם רבן שמעון בן גמליאל אומ' תתן לאביו או לאחיו או לאחד מן היורשין הרי זה גטיך על מנת שתתני לי מאתים זוז ונתקרקע הגט או שאבד הרי זה גט שהאומ' על מנת כאומ' מעכשיו דמי ולא תינשא עד שעה שתתן לכשתתני לי מאתים זוז ונתקרקע הגט או שאבד אם נתנה הרי זה גט אם לאו אינו גט הרי זה גטיך על מנת שתתני לי מאתים זוז וחזר ואמ' לה הרי זה גטיך מעכשיו לא אמ' כלום כיצד יעשה יטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה ויאמר לה הרי זה גטיך מעכשיו

הלכה ו

הרי זה גטיך על מנת שתשמישי את אבא ועל מנת שתניקי את בני שמשותו שעה אחת והניקתו שעה אחת הרי זה גט על מנת שתניקי את בני עשרים וארבעה דברי ר' מאיר ר' יהודה אומ' שמונה

¹⁵² משנה פ"ז מ"ג

¹⁵⁶ במשניות שבבבלי גט ואינו גט

<p>עשר חודש רבן שמעון בן גמליאל אומ' מונין לתינוק משעת לידתו על מנת שתשמישי אבא ועל מנת שתניקי את בני הרי זו מגורשת מיד עד שיאמר אם לא תשמישי ואם לא תניקי דברי ר' מאיר וחכמים אומ' אם נתקיים התניי מגורשת ואם לאו אינה מגורשת רבן שמעון בן גמליאל אומ' אין תניי בכתובין שאינו כפול</p> <p>על מנת שתשמישי את אבא ועל מנת שתניקי את בני ומת הואיל ולא נתקיים התנאי אינו גט דברי ר' מאיר וחכמים או' יכולה היא שתאמר לו הבא אביך ואשמשנו הבא בנך ואניקנו על מנת שתשמישי את אבא ואמ' האב אי איפשי שתשמישי הואיל ולא נתקיים התנאי אינו גט רבן שמעון בן גמליאל אומ' אם ברצון אמר הרי זה גט אם בהקפדה אמר אינו גט הרי זה גיטיך</p> <p>על מנת שתשמישי את אבא שתי שנים ועל מנת שתניקי את בני שתי שנים ונתקרע הגט או שאבד אפילו בתוך שתי שנים הרי זה גט שכל האומ' על מנת כאומ' מעכשיו דמי לכשתשמישי את אבא שתי שנים ונתקרע הגט או שאבד בתוך שתי שנים אינו גט לאחר שתי שנים הרי זה גט על מנת שתשמישי את אבא שתי שנים ועל מנת שתניקי את בני שתי שנים נתקיים התניי אפי' לאחר מיתה הלכה ז</p> <p>כפר עותני בגליל אנטיפטרס ביהודה בינתים מטילין אותו לחומר מגורשת ואינה מגורשת</p> <p>שאני הולך מיהודה לגליל והגיע לאנטיפטרס וחזר בטל התניי</p> <p>שני הולך מגליל ליהודה והגיע לכפר עותני וחזר בטל התניי</p> <p>שני הולך למדינת הים והגיע לעכו וחזר בטל התניי שאני מפרש בים הגדול והגיע למקום שהספינות מפרשות וחזר בטל התניי הלכה ח</p> <p>הרי זה גיטיך כל זמן שאעבר מכנגד פניך שלשים יום היה הולך ובא הואיל ולא נתייחד עמה הרי זה גט ולא תינשא עד שיעבר מכנגד פניה שלשים יום הלכה ט</p> <p>הרי זה גיטיך אם לא באתי מיכן ועד שנים עשר חודש ומת בתוך שנים עשר חודש לא תינסי ורבותינו הורו לה לינשא ואם נתקרע גט או אבד בתוך שנים עשר חודש אינו גט לאחר שנים עשר חודש הרי זה גט</p>	<p>הבן או שמת האב הרי זה גט.</p> <p>על מנת שתשמישי את אבא שתי שנים ועל מנת שתניקי את בני שתי שנים מת הבן או שאמר האב אי אפשי שתשמישי שלא בהקפדה אינו גט. רבן שמעון בן גמליאל אומר כזה גט. כלל אמר רבן שמעון בן גמליאל כל עכבא שאינה ממנה הרי זה גט.</p> <p>משנה ז</p> <p>הרי זה גיטיך אם לא באתי מכן ועד שלשים יום. היה הולך מיהודה לגליל הגיע לאנטיפטרס וחזר בטל התני הרי זה גיטיך אם לא באתי מכן ועד שלשים יום. היה הולך מגליל ליהודה והגיע לכפר עותני וחזר בטל התני הרי זה גיטיך אם לא באתי מכן ועד שלשים יום. היה הולך למדינת הים הגיע לעכו וחזר בטל התני</p> <p>הרי זה גיטיך כל זמן שאעבר מכנגד פניך שלשים יום. היה הולך ובא הואיל ולא נתייחד עמה הרי זה גט</p> <p>משנה ח</p> <p>הרי זה גיטיך אם לא באתי מכן ועד שנים עשר חדש מת בתוך שנים עשר חדש אינו גט.</p> <p>מעכשו אם לא באתי מכן ועד שנים עשר חדש. מת בתוך שנים עשר חדש הרי זה גט.</p> <p>משנה ט</p> <p>אם לא באתי מכן ועד שנים עשר חדש כתבו גט ותנו לאשתי כתבו בתוך שנים עשר חדש ונתנו בתוך שנים עשר חדש אינו גט. כתבו ותנו גט לאשתי אם לא באתי מכן ועד שנים עשר חדש כתבו בתוך שנים עשר ונתנו לאחר שנים עשר אינו גט. רבי יוסה אומר כזה גט. כתבו לאחר שנים עשר חדש ונתנו לאחר</p>
--	---

שנים עשר חדש ומת. אם גט קדם למיתה הרי זה גט ואם מיתה קדמה לגט אינו גט. ואם אינו ידוע זו היא שאמר מגרשת ואינה מגרשת.

הלכה י

הרי זה גיטיך על מנת שתתני לי מאתים זוז וחזר ואמ' לה הרי הן מחולין לך לא אמ' כלום כיצד יעשה יטלם ממנה ויחזור ויתנם לה ויאמר לה הרי הן מחולין לך

הלכה יא

הרי זה גיטיך על מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם על מנת שלא תשתי יין לעולם אינו גט שמא תלך ושמא תשתה על מנת שלא תלכי לבית אביך מיכן ועד שלשים יום על מנת שלא תשתי יין מיכן ועד שלשים יום הרי זה גט ואינו חושש שמא תלך ושמא תשתה הרי זה גיטיך על מנת שלא תעלי באילן זה ועל מנת שלא תעלי בכותל זה נקצץ האילן נסתר הכותל הרי זה גט על מנת שתעלי באילן זה ושתעלי בכותל זה נקצץ האילן ונפל הכותל אינו גט

הלכה יב

על מנת שלא תפרחי באויר על מנת שלא תעברי את הים הגדול ברגליך הרי זה גט על מנת שתפרחי באויר ועל מנת שתעברי הים הגדול ברגליך אינו גט **ר' יהודה בן תימא** או' בזה גט כלל אמ' **ר' יהודה בן תימא** כל תניי שאי איפשר לה לעשות והתנה עמה לא נתכוון זה אלא להפליגה בין שאמ' בפה ובין שאמ' בשטר כללו של דבר כל תניי המתקיים בפה מתקיים בשטר כל תניי שאין מתקיים בפה אין מתקיים בשטר

משנה גיטין פרק ח

משנה א

הזורק גט לאשתו והיא בתוך ביתה או בתוך חצרה הרי זו מגרשת. זרקו לה בתוך ביתו או לתוך חצרו אפלו הוא עמה במטה אינה מגרשת. לתוך חיקה או לתוך קלתה הרי זו מגרשת.

משנה ב

אמר לה כנסי שטר חוב זה או שמצאתו מאחוריו קורא והרי הוא גטה אינו גט עד שיאמר לה הרי הוא גטיך. נתן בידה והיא ישנה נעורה קורא והרי הוא גטה אינו גט עד שיאמר לה הוא גטיך היתה עומדת ברשות הרבים זרקו לה קרוב לה מגרשת קרוב לו אינה מגרשת מחצה למחצה מגרשת ואינה מגרשת.

משנה ג

וכן לענין הקדושין ולענין החוב. אמר לו בעל חובו זרק לי חובי וזרקו לו קרוב למלוה זכה הלזה קרוב ללזה הלזה חייב מחצה למחצה שניהן יחלקו.

תוספתא גיטין פרק ו

הלכה א

ר' ליעזר או' אפי' קרוב לה מיל ובא כלב ונטלו אינה מגורשת ואם לאו מגורשת

הוא היה מבפנים והיא מבחוץ וזרקו לה כיון שיצא מאסקופא לחוץ הרי זו מגורשת הוא היה מבחוץ והיא מבפנים וזרקו לה כיון שנכנס מאסקופה לפנים הרי זו מגורשת

אמ' לה כינסי שטר חוב זה או שמצאתו מאחוריו והרי הוא גיט' ואחר כך אמר לה הוא גיטיך ר' או' גט ר' שמעון בן לעזר אומ' אינו גט עד שיאמר לה בשעת מתנה הוא גיטיך נתנו בידה והיא ישנה נעורה קורא והרי היא גיטה ואחר כך אמ' לה הוא גיטיך ר' אומ'

<p>גט ר' שמעון בן לעזר אומ' אינו גט עד שיאמר לה בשעת מתנה הוא גיטיך הלכה ב</p> <p>[היתה עומד' על ראש הגג זרקו לה כיון שהגיע לאויר הגג הרי זו מגרשת. הוא מלמעלן והיא מלמטן זרקו לה כיון שיצא מרשות הגג נמחק או נשרף הרי מגורשת] הרי זה גיטיך ונטלתו מידו והוטילתו לים או לנהר וחזר ואמ' לה שטר פסול הוא נייר חלק הוא לא כל הימנו לאוסרה הלכה ג</p> <p>בית הלל אומ' אין אדם פוטר את אשתו בגט ישן שלא יאה גיטה גדול מבנה</p> <p>כתב לשם הפרכין לשם הורכינות או שהיה שם שני מלכים עומדים וכתב לשם אחד מהן כשר</p> <p>לשם אבי אביו¹⁵³ כשר לשם אבי משפחה פסול אם היו נקראין על שמו כשר הלכה ד</p> <p>גר ששינה שמו בשם הגוים כשר (וכן אתה אומר כשר) וכן אתה אומ' בגירה גיטין הבאין ממדינת הים אף על פי ששמותיהן כשמות הגוים כשרין מפני שישראל שבמדינת הים שמותיהן כשמות הגוים הלכה ה</p> <p>יש לו שתי נשים אחת ביהודה ואחת בגליל ולו שני שמות אחד ביהודה ואחד בגליל גירש אשתו שביהודה בשמו שבגליל ואשתו שבגליל בשמו שביהודה פסול אם אמ' אני פלני שביהודה עם השם שיש לי בגליל ונשוי אשה מגליל או שהיה במקום אחר וכתב (למקום) לשם אחד מהן כשר ר' שמעון או' אפי' כתב עמו שמו שביהודה בגליל ושמו שבגליל ביהודה כשר הלכה ו</p> <p>כל עריות שאמרו צרותיהן מותרות הלכו צרות אילו וניסו ונמצאו אילו אילוניות תצא ושלשה עשר דבר בה דברי ר' מאיר שאמ' משם ר' עקיב' וחכמים אומ' אין ממזרין ביבמה הלכה ז</p> <p>[הכונס את יבמתו והלכה צרתה ונשאת לאחר ונמצאת זו אילוניות תצא היא מזה ומזה ושלשה עשר דבר בה דברי רבי מאיר שאמר משם רבי עקיבא וחכמים אומרין אין ממזרין ביבמה]</p>	<p>היתה עומדת בראש הגג זרקו לה כיון שהגיע לאויר הגג הרי זו מגרשת. הוא מלמעלן והיא מלמטן זרקו לה כיון שיצא מרשות הגג ונמחק או נשרף הרי זו מגרשת.</p> <p>משנה ד</p> <p>בית שמי אומרים פוטר הוא אדם את אשתו בגט ישן. ובית הלל אוסרין. ואי זה הוא גט ישן? כל שנתיחד עמה מאחר שכתבו לה. משנה ה</p> <p>כתב לשם מלכות שאינה הוגנת לשם מלכות מדי ולשם מלכות יון לבנין הבית ולחרבן הבית היה במזרח וכתב במערב במערב וכתב במזרח תצא מזה ומזה צריכה גט מזה ומזה. ואין לה כתבה ולא פרות ולא מזונות ולא בליות על זה ועל זה. ואם נטלה מזה ומזה תחזיר. והולד ממזר מזה ומזה. לא זה וזה מטמין לה. ולא זה וזה זכאים לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפר נדריה. היתה בת ישראל נפסלה מן הכהנה ובת לוי מן המעשר ובת כהן מן התרומה. אין יורשיו שלזה ויורשיו שלזה יורשין כתבתה. מתו אחיו שלזה ואחיו שלזה חולצים ולא מיבמים.</p> <p>שנה שמו ושמה ושם עירו ושם עירה תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה.</p> <p>משנה ו</p> <p>כל העריות שאמרו צרותיהן מתרות הלכו הצרות האלו ונשאו ונמצאו אלו אילוניות תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה.</p> <p>משנה ז</p> <p>הכונס את יבמתו והלכה צרתה ונשאת לאחר נמצאת זו שהיא אילוניות תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה.</p> <p>משנה ח</p> <p>כתב הסופר [גט לאיש ושובר לאשה] וטעה ונתן גט</p>
---	--

¹⁵³ עיין משנה פ"ט מ"ח

לאשה והשובר לאיש ונתנו זה לזה לאחר זמן הרי הגט יוצא מיד האישה והשובר מיד האשה תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה. **רבי אלעזר** אומר אם על אתר (זמן) יצא אין זה גט אם לאחר זמן יצא הרי זה גט שלא הכל מן הראשון לאבד זכותו שלשני. כתב לגרש את אשתו ונמלך **בית שמי** אומרים פסלה מן הכהנה. **ובית הלל** אומרים אף על פי שנתנו לה על תני ולא נעשה תני לא פסלה מן הכהנה.

משנה ט

המגרש את אשתו ולנה עמו בפנדקי **בית שמי** אומרים אינה צריכה הימנו גט שני. **ובית הלל** אומרים צריכה ממנו גט שני. אמתי? בזמן שגרשה מן הנשואים. ומודים בנתגרשה מן הארוסים שאינה צריכה ממנו גט שני מפני שאין לבו גס בה.

כנסה בגט קרח תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה.

גט קרח הכל משלימים עליו. כדברי **בן ננס**. **ורבי עקיבה** אומר אין משלימין עליו אלא הקרובים הראויים להעיד במקום אחר. אי זה הוא גט קרח? כל שקשריו מרבים מעדיו.

משנה גיטין פרק ט

משנה א

המגרש את אשתו ואמר לה הרי את מתרת לכל אדם אלא לאיש פלוני **רבי אליעזר** מתיר **וחכמים** אוסרין. כיצד יעשה? יטלנו ממנה ויחזר ויתננו לה ויאמר לה הרי את מתרת לכל אדם. אם כתבו בתוך אף על פי שחזר ומחקו פסול.

הלכה ח

הנותן גט לאשתו ולא סיהדו **בית שמי** אומ' פסלה מן הכהנה

הולך אשתו אצל לבלר ונטל גיטה ונתנו לה ולא אמ' לה הוא גיטיך **ר' יוסה** או' אם עסוקין באותו עניין מגורשת ואם ליו אינה מגורשת אמ' **ר' שמעון בן לעזר** לא נחלקו **בית שמי** ובית הלל על המגרש את אשתו ולנה עמו בפונדקי שאין צריכה הימנו גט שני על מה נחלקו על שבעל

הלכה ט

פשוט שכתוב בו עד אחד מקושר שכת' בו שני עדים עדיו מתוכו תצא היא ושלושה עשר דבר בה דברי **ר' מאיר** שאמ' משם **ר' עקיבא וחכמים** אומ' אין העדים חותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם

אי זהו גט קרח כל שבעה קשרים וששה עדים ששה קשרים וחמשה עדים חמשה קשרים וארבעה עדים ארבעה קשרים ושלושה עדים שלושה קשרים ושני עדים פחות מיכן אין משלימין עליו אלא קרובין¹⁵⁴ הראוין להעד במקום אחר

תוספתא גיטין פרק ז

הלכה א

המגרש את אשתו ואמ' לה הרי את מותרת לכל אדם אלא לפלני **ר' ליעזר** מתירה לינשא לכל אדם חוץ מאותו האיש מודה **ר' ליעזר** שאם נשאת לאחר ונתארמלה או נתגרשה שמותרת לינשא לזה שנאסרה עליו לאחר מיתתו של **ר' ליעזר** נכנסו ארבעה זקנים להשיב על דבריו **ר' טרפון** ו**ר' יוסה הגלילי** ו**ר' לעזר בן עזריה** ו**ר' עקיבא** אמ' **ר' טרפון** הלכה ונשאת לאחיו ומת בלא ולד היאך זו מתיבמת לו נמצא מתנה על מה שכת' בתורה תנאו בטל הא למדנו שאין זה כריתות

הלכה ב

אמ' **ר' יוסה הגלילי** היכן מצינו ערוה בתורה שמותרת לאחד ואסורה לאחד אלא המותרת מותרת לכל אדם והאסורה אסורה לכל אדם הא למדנו שאין זו כריתות

הלכה ג

ר' לעזר בן עזריה אומ' כריתות דבר הכורת בינו לבינה הא למדנו שאין זו כריתות אמ' **ר' יוסה** רואה

¹⁵⁴ עיין גר"ש הכותב שמכאן ואילך היא הוספת סופרים מוטעית ע"פ משנתנו ספ"ח.

אני את דברי ר' לעזר בן עזריה נענה ר' שמעון בן לעזר ואמ' הרי שהלכה וניסית לאחר וגירשה ואמ' לה הרי את מותרת לכל אדם היאך זה מתיר מה שאסר הראשון הא למדתה שאין זה כריתות הלכה ד

ר' עקיבא אומ' היה זה שנאסרה עליו כהן ומת המגרש לא נמצאת אלמנה לו וגרושה לכל אחיו הכהנים הא למדנו שאין זו כריתות דבר אחר את מי החמירה תורה כלל גרושה או כלל אלמנה חמורה גרושה מאלמנה מה אלמנה קלה נאסרה מן המותר לה גרושה חמורה אינו דין שתיאסר מן המותר לה הא למדנו שאין זו כריתות הלכה ה

דבר אחר הלכה וניסית לאחר והיו לה בנים הימנה ומת כשהיא חוזרת לזה שנאסרה עליו לא נמצאו בניו של ראשון ממזרין הא למדנו שאין זו כריתות ר' שמעון בן לעזר אומ' הלכה וניסית לאחר וגירשה ואמ' לה הרי את מותרת לכל אדם היאך זה מתיר מה שאסר הראשון הא למדנו שאין זו כריתות

משנה ב

הרי את מתרת לכל אדם אלא לאבא ולאביך לאחי ולאחיך לעבד ולנכרי ולכל מי שאין לה עליו קדושים כשר. הרי את מתרת לכל אדם אלא... אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל ובת ישראל לממזר ולנתין ולכל מי שיש לה עליו קדושים אפלו בעברה פסול.

משנה ג

גופו שלגט הרי את מתרת לכל אדם. רבי יהודה אומר ודין די יהוי לייך מני ספר תרוכין ואגרת שבוקין למהך להתנסבה לכל גבר די תצביין. גופו שלגט שחרור הרי אתה בן חורי הרי אתה שלעצמך.

משנה ד

שלשה גטים פסולים ואם נשאת הולד כשר כתב בכתב ידו ואין עליו עדים ושעליו עדים ואין בו זמן

יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד אלו שלשה גטים פסולים ואם נשאת הולד כשר.

רבי אליעזר אומר אף על פי שאין עליו עדים אלא שנתנו לה בפני עדים כשר וגובה מנכסים משעבדים שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני תקון העולם.

משנה ה

שנים ששלחו שני גטים שוים ונתערבו נותן שניהן לזו ושניהן לזו. לפיכך אם אבד אחד מהן הרי השני בטל. חמשה שכתבו כלל בתוך הגט איש פלוני מגרש את פלנית ופלוני לפלנית והעדים מלמטה כלן כשרים וינתן לכל אחת ואחת. היה כותב טפס לכל

הלכה ו

גט שאין בו זמן אבא שאול אומ' אפי' כתוב בו אני היום גרשתיך כשר כתבו ביום שקרע פל' שטרותיו כשר

הלכה ז

גט שאין עליו עדים אלא שנתנו לה בפני עדים כשר משם ר' לעזר אמרו מביאה עידיו לבית דין ואין צריך להביא את הגט וגובה מנכסים משועבדין

הלכה ח

גט שיש בו מחט או תלוי מגופו פסול שלא מגופו כשר אם החזירו מלמטה אפי' בגופו כשר

הלכה ט

גט שחתמו עליו עדין אחר שאילת שלום פסול שלא חתמו אלא על שאילת שלום החזיר בו דבר אחד או שני דברים מענינו של גט כשר

אחת ואחת והעדים מלמטן את שהעדים נקרים עמו כשר.

משנה ו

שני גטין שכתבן זה בצד זה שני עדים עברים באין מתחת זה לתחת זה שני עדים יונים באין מתחת זה לתחת זה את שהעדים הראשונים נקרים עמו כשר. עד אחד עברי ועד אחד יוני עד אחד יוני ועד אחד עברי באין מתחת זה לתחת זה שניהן פסולין.

משנה ז

שיר מקצת הגט וכתבו בדף השני והעדים מלמטן כשר. כתבו העדים בראש הדף מן הצד או מן אחריו בגט פשוט פסול. הקיף ראשו שלזה בצד ראשו שלזה והעדים באמצע שניהם פסולין. ראשו שלזה לצד סופו שלזה והעדים מלמטן את שהעדים נקרים בסופו כשר.

משנה ח

גט שכתבו עברית ועדיו יונים יונית ועדיו עברים עד אחד עברי ועד אחד יוני עד אחד יוני ועד אחד עברי כשר. כתב הסופר ועד כשר. איש פלוני עד כשר. בן איש פלוני עד כשר. איש פלוני בן איש פלוני ולא כתב עד כשר. כתב חניכתו וחניכתה כשר. כך היו בקיי הדעת שבירושלים כותבין. גט מעשה בישראל כשר ובגוים פסול. והגוים חובטים אותו ואומרים לו עשה מה שישראל אומרין לך וכשר.

משנה ט

יצא שמה בעיר מקדשת הרי זו מקדשת מגרשת הרי זו מגרשת ובלבד שלא יהא שם מתלא. ואיזו היא מתלא? גרש איש פלוני את אשתו על תני זרק לה קדושיה ספק קרוב לה ספק קרוב לו זו היא מתלא. **בית שמי** אומרים לא יגרש אדם את אשתו אלא אם כן מצא בה ערות דבר שנאמר כי מצא בה ערות דבר. **בית הלל** אומרים אפלו הקדיחה תבשילו שנאמר כי מצא בה ערות דבר. **ורבי עקיבה** אומר אפלו מצא אחרת נוח ממנה שנאמר והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו.

חולת גיטים

הלכה י

כתבו בדף זה וחתמו עדיו בדף שני פסול החזיר בו דבר אחד או שני דברים מעניינו של גט כשר הלכה יא

הרחיק את העדים מן הכתב מלא שתי שיטין פסול פחות מיכן כשר כמה הרחיק את העדים מן הכתב ויהא כשר כדי שיהו ניקרין עמו דברי **ר' שמעון בן לעזר** או מלא שיטה אחת **ר' דוסתאי בי ר' ינאי** אומ' מלא חתימת שני עדים גט שחתמו עליו חמשה עדים ונמצאו שלשה הראשונים פסולין תתקיים עדות בשאר עדים

גט שכתבו בחמשה לשונות וחתמו עליו חמשה עדים בחמשה לשונות פסול נקרע כשר נתקרע פסול נקרע בו קרע של בית דין פסול

הלכה יב

נימוק או שהרקיב או שנעשה ככברה כשר נמחק או שננטשטש ובבואה שלו קיימת אם יכול לקרות כשר אם לאו פסול

הלכה יג

אני עד חתמתי עד אם היה כתב ידן יוצא ממקום אחר כשר ואם לאו פסול **רבן שמעון בן גמליאל** אומ' תקנה גדולה התקינו שיהו העדים משימין את שמן בגיטין